

Ster der Zee

Adres

Koksijde [gemeente in arrondissement Veurne - BE]: Koninklijke Baan 160 (Prof. Blanchardlaan 2) Bestaansperiode

1921-1990 Oprichter

Zusters Dominicanessen Logistieke organisatie

Werk van de Berg Thabor i.s.m. zusters Dominicanessen
 Nationaal Werk der Katholieke Schoolkoloniën i.s.m. zusters Dominicanessen
 Zusters Dominicanessen Wat het nu is

Afgebroken. Alleen de kapel bleef staan en wordt als expositieruimte gebruikt. Korte situering

Vanaf 1919 konden zwakke kinderen terecht in het tehuis *toile de la Mer*, toen nog een houten barak. Leerlingen van de School der Koningin in De Panne, onder leiding van zusters Dominicanessen uit Portugal, ontfermden zich over hen. In 1921 kochten vier zusters Dominicanessen uit Lubbeek de barak om er het kindertehuis Ster der Zee op te richten in het kader van het Werk van de Berg Thabor. Deze organisatie was opgericht in 1918 met als doel pretuberculeuze kinderen te laten aansterken tijdens een verblijf aan zee. Het was een initiatief van Joseph Arthur Mari Vetsuypens, een priester uit Sint-Jans-Molenbeek, en een aantal adellijke dames. De pachthoeven van het Werk van de Berg Thabor zorgden voor de aanvoer van de verse producten. De organisatie richtte zich vooral op de kinderen van leden van de Landsbond der Christelijke Mutualiteiten (LCM), die sinds 1926 het verblijf in een luchtkuur betaalde. Ook via de in 1921 opgerichte vzw Nationaal Werk der Katholieke Schoolkoloniën (NWKS) stuurde de LCM kinderen naar Ster der Zee. Het NWKS was in 1921 opgericht onder de bescherming van kardinaal Mercier en van het grootste deel van de Belgische adel. Vanaf 1952 ontving de Vereniging der Religieuzen Dominicanessen in Lubbeek geen subsidiëring meer via de intermediair NWKS, maar kreeg ze directe subsidiëring van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn. Er konden in de naoorlogse periode tot 800 kinderen terecht. Meer info

Tijdens het interbellum werd er geleidelijk aan bijgebouwd. Er kwamen slaapzalen, speelzalen, refters en klassen. De houten barak deed een tijd lang dienst als kapel, tot men die in 1928 verving door een bakstenen kapel in neoromaanse stijl. Oorspronkelijk liet men enkel jongens toe. Vanaf 1952 was het kindertehuis gemengd. Vanaf 1963 organiseerde de Ster der Zee ook zeeklassen. Na een hevige brand in 1970 moest men de lokalen vernieuwen. De inhuldiging van de vernieuwde lokalen had plaats in 1973. Vanaf de jaren 1980 tot 1990 functioneerde Ster der Zee als kinderopvangcentrum met beperktere capaciteit.

Op 4 juli 1990 werd de vzw Ster der Zee ontbonden en moest het complex plaatsruimen voor de Koksijde Promenade, een gigantisch appartementsgebouw in villastijl. De redenen tot sluiting zijn wellicht te zoeken in een voortdurend lage bezetting en in de onmogelijkheid deze enorme infrastructuur te onderhouden. De kapel werd door het gemeentebestuur gereed en wordt tegenwoordig als expositieruimte gebruikt. Zie voor andere kolonies van het NWKS:

Repos Sint-Elisabeth (De Panne)
 Onze Lieve Vrouw van den Yzer (Knokke)
 Instituut Eymard Van Hinsbergh (Middelkerke)
 Institut Saint-Vincent Ferrier (Oostende)
 Onze Lieve Vrouw der Witte Duinen (Wenduine) Extra

Jeanne Deckers, beter bekend als *Sourire*, werkte als begeleidster in Ster der Zee. Tijdens een vakantiekolonie in de zomer van 1959, maakte de 26-jarige Jeanne kennis met de toen 15-jarige Annie Pöcher, haar latere vriendin. Literatuur S. HERREGODTS, Van preventieve luchtkuur tot actieve vrijetijdsbesteding. De organisatie van kinderen jongerenvakanties binnen de Landsbond der Christelijke Mutualiteiten (1947-1980), K.U.Leuven, licentiaatsverhandeling, 1997.

S. WILLEMS, Koksijde: een bewogen architectuurgeschiedenis. Inventaris van het bouwkundig erfgoed, Koksijde: Gemeente Koksijde, 2006. Bronnen Archief Kind en Gezin, Doos 6.3.2.2, Erkende kinderopvangcentra, bewijsstukken voor uitrustingsstoelagen, inspectieverslag 12 juli 1946.

KADOC-K.U.Leuven, KYB 1916, Dunes et Bruyères. Médecine sociale infantile. Education. Revue trimestrielle de l'Űuvre Nationale des Colonies Scolaires Catholiques, 1932-[1940].

De Volksmacht, 23/10/1954, p. 3.

Het Nieuwsblad, 26/03/2005.

De Morgen, 28/07/1990. <top

À

Getuigenis 1 Ik was 5 jaar en vaak ziek, chronische bronchitis. En in 1966 was de oplossing simpel. Veel ziek? Een beetje frisse zeelucht zou het probleem wel oplossen. Dus vertrok ik naar Ster der Zee in Koksijde om aan te sterken. Daar gekomen, werden wij verwelkomd door een vriendelijke non. Als kind denk je dan: 'Het zal hier wel meevallen.' Maar toen mijn ouders de deur uit waren, verdween de gelegenhedsglimlach als sneeuw voor de zon. Ik werd gedropt bij een zure opvoedster, die verantwoordelijk was voor een te grote groep kinderen. Ik kan mij niet herinneren of ze me ooit bij mijn naam genoemd heeft of überhaupt mijn naam wel kende. In de kolonie hield je op te bestaan als persoon. Je was een deeltje uit de groep. Een klein visje in een grote school. Ik herinner mij de wasbeurten: alle kinderen op een lange rij aanschuiven om gewassen te worden in de douche. We sliepen in een grote slaapzaal. En een opvoedster hield de wacht. Elke avond was het hetzelfde ritueel. Kinderen praatten, de opvoedster werd het beu, ze ging rond met een grote lat en we kregen allemaal een tik van de lat ... Pas daarna werd het stil. Het eten was ook zo'n gezellige bedoening. Je bord moest leeg - je kon toch niet magerder teruggaan dan je gekomen was? Ik herinner mij nog een keer dat we stoofvlees te eten kregen. Ik was ziek die dag en had echt geen honger. Maar met die flauwekul konden ze echt geen rekening houden. Dat bord moest leeg. Ik propte alles dan maar naar binnen. Op mijn bord lag echter nog een groot laurierblad. Ik begon erop te kauwen en werkte het naar binnen. Gevolg: ik moest overgeven en kreeg er duchtig van langs. Hoe durfde ik: aan tafel overgeven. Ze dachten dat ik het met opzet deed. Soms kregen we les in een klasje. De lerares was de enige in heel de kolonie die de kinderen persoonlijke aandacht gaf. Het waren echt lichtpuntjes in mijn verblijf. Veel speelgoed was er ook niet. (Dat zal wel niet hygienisch zijn geweest, of zo?) We speelden soms in een grote lege zaal. Aan de muur hing een groot schoolbord. Maar krijt was er niet te vinden. Op een dag hadden we er iets op gevonden. Met speeksel tekenden we op het bord. En natuurlijk was er een flinke donderpreek voor die vieze kinderen. Op de bezoekdag kwamen mijn ouders langs. Mijn moeder vond dat ik er slecht uit zag. De dag nadien belde ze naar de kolonie om te vragen of ik kon nagekeken worden door de dokter. De zuster vond dat ze overdreef, maar na lang aandringen, kreeg mijn moeder haar zin. Dus de dag nadien schoven we met heel de groep aan bij de langsgesproken dokter. Het was mijn laatste dag op de kolonie. Met een zware longontsteking werd ik naar het ziekenhuis van Veurne gebracht. Ik vond het nog niet eens zo erg, want een ander kindje dat naar het ziekenhuis was gebracht, mocht daarna naar huis. Na verschillende injecties met cortisone en een verblijf in het ziekenhuis mocht ik eindelijk naar huis. De nonnen zijn me nog komen bezoeken in het ziekenhuis en vroegen of ik nog terugkwam, maar ik heb ze vriendelijk bedankt. Het is allemaal lang geleden, maar ik gruwel nog steeds van laurierblaadjes of ze moeten veilig fijn vermorzeld zijn tot poeder.

Hilde De Mesmaeker, Mortsel, 28 april 2008. Getuigenis 2Naar aanleiding van het programma De Prehistorie op zondagmorgen(12 maart 2017) van Guy Depra hoorde ik dat De instelling Ster der zee afgebrand was in 1970.Mijn naam is   Nicole,momenteel ben ik 72 jaar en het is dus een hele tijd geleden dat ik er nog iets van hoorde.Uit nieuwsgierigheid en ook omdat ik er gedurende vier jaar ,tijdens de zomervakantie monitrice was,ben ik even gaan opzoeken wat er van de instelling geworden was.Ik ben dan op een aantal commentaren gestoten van mensen,die er een deel van hun jeugd hebben doorgebracht,commentaren die mij echt niet verwonderden.Het was allesbehalve een instelling om blij en onbekommerd een tijd van je leven door te brengen. Net zoals de kinderen die nu volwassen zijn , heb ik,als monitrice dezelfde negatieve opmerkingen in verband met onvriendelijkheid,schijnheiligheid ,slechte voeding enz.van de zusters dominicanessen meegemaakt die het instituut leidden .In plaats van gedurende de dag met de kinderen bezig te zijn werden wij verplicht te helpen bij was en plas.Wij moesten o.a; schortjes in stijfselwater stoppen en nadien als ze droog waren moesten wij ze strijken.Geef toe ,dat is toch niet het werk van een monitrice.Wij sliepen ook in de grote slaapzalen,wel in een aparte couchette.Wij waren ook beknot in onze vrije tijd en moesten zelfs meehelpen bij het schoonmaken van de kapel elke week en dat in de twee vrije uurtjes per dag die ons toegemeten waren. Voor het   loon moesten we ook   niet doen want we kregen slechts 1000 Belgische franken uitbetaald voor een ganse maand hard labeur.Daarenboven waren de zusters helemaal niet in orde met de wetgeving.Je mocht pas monitrice zijn als je 16 jaar was.Ik persoonlijk ben gestart toen ik 14 jaar was.Ons werd opgedragen ,als er controle was ,dat we moesten zeggen dat we 16 waren.

Ook het eten was miserabel.Wat de kindjes als vieruurtje meekregen tijdens de wandeling naar de duinen was haast niet te eten:droge boterhammen met een veeg margarine ertussen en twee fruitsnoepjes als dessert.De montrices kregen uiteraard hetzelfde voedsel voorgeschoteld en eerlijk gezegd het was niet te eten.

Gelukkig was de mentaliteit onder de montrices goed en maakten we er het beste van.De kinderen daarentegen waren echt te beklagen.Er moest inderdaad veel getroost worden wanneer de ouders na een bezoekje huiswaarts keerden en wat zij hun kinderen als snoepjes gegeven hadden werd afgenomen en ze zagen het nooit meer terug.

Ook de montrices moesten op het matje komen als zagezegd iets   verkeerd     gelopen was en dan moest je maar zorgen dat je jezelf kon verdedigen.

Een keer heb ik ook kennis gemaakt met de ziekenboeg, met een groot woord de infirmerie. Ik had toen een zware angina. Ik kon toen best begrijpen waarom de kleintjes zoveel weenden. Kortom, ware het niet dat wij, als monitrice, er het beste van maakten onder mekaar, ik zou het nadien niemand meer aangeraden hebben om daar te solliciteren.

Nicole
Audio

Video

<top [Plaats uw herinnering](#)

Â